

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2020 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2020 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2020. – 280 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – д.е.н., доц.

МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ РІВНЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ

Кулаковська Т.А., к.е.н., доцент
Одеська національна академія харчових технологій

Система державного регулювання розвитку агропродовольчого сектору економіки України має бути спрямована на вирішення головної задачі – забезпечення населення країни якісними продуктами харчування за доступною для населення ціною, тобто забезпечення продовольчої безпеки країни. Вирішенням цієї проблеми має стати розв'язання трьох задач: 1) забезпечення населення продуктами харчування у достатньому для життєдіяльності людини обсязі; 2) забезпечення якісними продуктами харчування населення країни; 3) забезпечення доступними продуктами харчування за рівнем платоспроможності населення.

Методологічні підходи до визначення рівня продовольчої безпеки країни різняться в залежності від мети, місця застосування тощо. Було досліджено методики оцінки рівня продовольчої безпеки, розроблені науковцями України, СНД та міжнародними організаціями (зокрема ФАО).

Розроблена вітчизняними науковцями у 2011 році Національна доктрина продовольчої безпеки [1, С. 3-11] містить методику оцінки продовольчої безпеки на основі показників оцінки стану продовольчої безпеки за сферами прояву: у сфері споживання, у сфері виробництва і національної конкурентоспроможності та у сфері організації управління. Такий підхід оцінки рівня продовольчої безпеки відрізняється від інших підходів, так як спрямований на визначення точок прояву небезпеки.

Відповідно до ЗУ «Про продовольчу безпеку України» [2] оцінка стану продовольчої безпеки здійснюється на основі системи індикаторів, які згруповані за відповідними критеріями:

- 1) рівень споживання населенням харчових продуктів;
- 2) економічна доступність харчових продуктів;
- 3) фізична доступність харчових продуктів;
- 4) стійкість продовольчого ринку;
- 5) ступінь незалежності продовольчого ринку;
- 6) безпечність і якість харчових продуктів;
- 7) рівень розвитку аграрного сектору;
- 8) природно-ресурсний потенціал і ефективність його використання.

Запропонована система показників спрямована на оцінку стану споживання продуктів харчування за фізіологічними, економічними та іншими критеріями, оцінку стану аграрного сектору та незалежності продовольчого ринку, оцінку ефективності використання природно-ресурсного потенціалу та безпечність та якість продуктів харчування. Схожою до української системи показників оцінки продовольчої безпеки є система, яка використовується в країнах СНД.

Для оцінки продовольчої безпеки у країнах СНД також використовують показники фізичної доступності продуктів харчування, економічної доступності

продуктів харчування, рівня та якості харчування населення, рівня розвитку сільського господарства та окремою групою показників продовольчої незалежності країни.

Система показників з оцінки продовольчої безпеки, розроблена ФАО, містить такі групи показників: наявність продуктів харчування; доступність продуктів харчування; стабільність продовольчого забезпечення; споживання продуктів харчування. Показники, які використовуються в оцінці рівня продовольчої безпеки країни аналогічні щодо попередніх методик, але групування їх здійснено за іншими ознаками.

Для порівняння продовольчої безпеки країн світу використовується глобальний індекс продовольчої безпеки [4]. Він базується на таких групах показників: доступність продуктів харчування, наявність та достатність продуктів харчування, якість та безпека продуктів харчування, природні ресурси та сталість. Ця методика містить більш розширений перелік показників, які надають можливість порівнювати забезпечення продовольчої безпеки різних країн: ВВП на душу населення (за ПКС), державні витрати на дослідження та розробки у галузі сільського господарства, ризик політичної нестабільності, корупція, міська абсорбційна спроможність, схильність до кліматичних змін та інші.

Регуляторна функція держави полягає у створенні сприятливих умов для діяльності суб'єктів господарювання в агропродовольчому секторі та запобіганні загрозам щодо продовольчого забезпечення населення, пов'язаного із зuboжінням населення та загрозою дефіциту продуктів харчування.

З метою визначення точок впливу державних органів на процеси забезпечення продовольчої безпеки була побудована авторська модель ієрархії показників продовольчої безпеки за рівнем прямого, непрямого та адміністративного впливу (рис. 1).

Всі показники були згруповані у три групи за критеріями регулюючого впливу: **цільові** критерії та показники продовольчої безпеки (перший рівень ієрархії), критерії та показники **забезпечення** продовольчої безпеки (другий рівень ієрархії), критерії та показники **базису** продовольчої безпеки (третій рівень ієрархії). Окремою групою виділені показники – індикатори наближення до показників розвинутих країн та незалежності продовольчого ринку.

Така систематизація показників на групи за рівнями регулюючого впливу дозволяє чітко визначити цілі у досягненні продовольчої безпеки країни, шляхи за засоби їх досягнення. Крім того, дозволяє побудувати агреговану модель визначення рівня продовольчої безпеки країни.

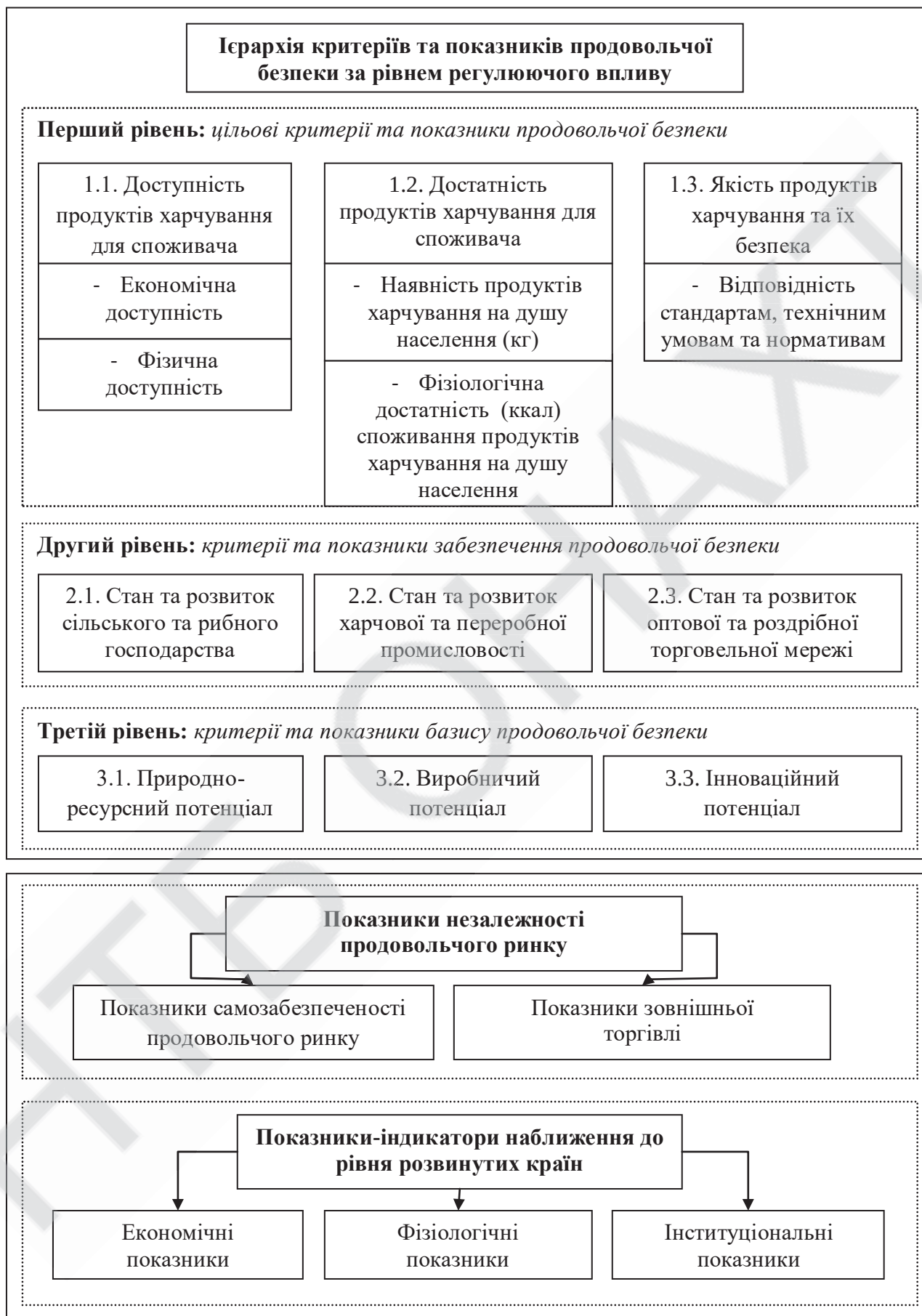

Рис. 1. Ієрархія показників оцінки продовольчої безпеки країни

Література

1. Національна доктрина продовольчої безпеки (проект). П.Т. Саблук, Г.М. Калетник, С.М. Кваша, В.І. Власов, М.А. Лисак. Економіка АПК, 2011. №8. С. 3-11.
2. Закон України. Про продовольчу безпеку України. № 8370-1 від 10.01.2012 р. Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
- 3 Global Food Security Index 2018. Report from The Economist Intelligence Unit, Building Resilience in the Face of Rising Food-Security Risks, Sponsored by Agriculture Division of DowDuPont. October 2018. – URL: <https://foodsecurityindex.eiu.com/Resources>.

ОБОРОТНІ АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ АСПЕКТИ КЛАСИФІКАЦІЇ

**Купріна Н.М., доцент
Васьковська К.О., доцент**

**Величко О.М., студентка 3 курсу спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Одеська національна академія харчових технологій**

Сучасний стан функціонування підприємств підтверджує гостру нестачу власного оборотного капіталу, якій вкладено в його оборотні активи. Негативною тенденцією є зміни в структурі оборотних активів та зростання такого їх елементу, як дебіторська заборгованість, яка відображає відволікання з обороту підприємства грошових коштів та безвідсоткове кредитування дебіторів. Управління оборотними активами підприємства не можливе без якісної класифікації відповідно до цілей управління та завдань, які отримає управлінський персонал, що потребує додаткових досліджень.

Термін «оборотні активи», трансформувався з ходом історичного розвитку економічної науки та практичної діяльності підприємств. Так, на початку минулого століття за часів адміністративно-командного управління звичним було визначення «оборотні кошти», оскільки основне їх призначення вбачали саме в обслуговуванні витрат та забезпеченні доходів. З утвердженням ринкової економіки на ряду з цим терміном з'явилися поняття «поточні активи», «оборотні активи» та «оборотний капітал».

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» трактує оборотні активи, як «гроші та їх еквіваленти, що не обмежені в використанні, а також інші активи, що призначені для реалізації та використання, протягом операційного циклу чи протягом дванадцяті місяців з дати балансу» [1]. Оборотний капітал підприємства, на нашу думку, це вкладення грошових коштів підприємства в оборотні активи та необоротні активи, які призначені для продажу та групи вибуття, що відображається у другому та третьому розділах Форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» підприємства.

34	КОМУНІКАТИВНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В КОМАНДНІЙ РОБОТІ Черкаський А.В., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	92
35	AUTOMOTIVE INDUSTRY IS A PRIORITY DIRECTION OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S ECONOMY Коліщук О.В., аспірант, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси	95
36	ВПРОВАДЖЕННЯ РЕІНЖІНІРИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Самофатова В.А., д.е.н., професор, Бачурський О.І., магістрант, ОНАХТ, Одеса	98
37	ІНКЛЮЗИВНА ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРОПРОМИСЛОВИХ КОРПОРАЦІЙ УКРАЇНИ Дідух С.М., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	102
38	СВІТОВА ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА ПЕРЕД ГЛОБАЛЬНИМ ВИКЛИКОМ 2020 РОКУ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ Павлов О.І., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	104
39	АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Яблонська Н.В., к.е.н., доцент, магістрант Лисенко В.А., ОНАХТ, м. Одеса	109
40	РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ Мініна В.О., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	112
41	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Крупіна С.В., к.е.н., доцент, магістрант Кравчик Т.Ю., ОНАХТ, м. Одеса	115
42	ОЛІЙНО-ЖИРОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Петкова Д.Ф., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	118
43	ПОТОЧНИЙ СТАН РИНКУ МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ Петков О.І., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	120
44	СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ АПК УКРАЇНИ Федорова Т.С., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	122
45	ПРОПОЗИЦІЇ СЬОГОДЕННЯ В УПРАВЛІННІ Й РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ Татарик Е. П., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	126
46	СХЕМИ ПЕРЕДПРОЄКТОВОГО МОДЕЛЮВАННЯ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ ПРОЄКТУВАННІ Фрум О.Л., к.е.н., ОНАХТ, м. Одеса	131
47	АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ «ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА» Купріна Н.М., к.е.н., доцент, каф. ОтаА; Величко О.М., студентка, ОНАХТ, Одеса	133
48	КАСТОМІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВІСТІ Баранюк Х.О., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	137
49	МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ РІВНЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ Кулаковська Т.А., к.е.н., доцент, каф. ЕП, ОНАХТ, м. Одеса	140
50	ОБОРОТНІ АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ АСПЕКТИ КЛАСИФІКАЦІЇ Купріна Н.М., к.е.н., доцент, Васьковська К.О., к.е.н., Величко О.М., студентка ОНАХТ, м. Одеса	143
51	МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ – НЕВІДКЛАДНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ САВЕНКО І.І., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	146